

Tortosa commemora i recupera la figura del poeta Abu Bakr

Va ser un escriptor, jurista i pensador musulmà nascut el 1059 a la ciutat. En el 900 aniversari de la seua mort, es preparen un seguit d'actes com concerts, conferències i una exposició

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

Un carrer del barri de Ferreries de Tortosa porta el seu nom: Abu-Bakr el Tortosí, historiador i poeta. Però molts tortosins desconeixen la figura de qui va ser l'intel·lectual musulmà més rellevant nascut a Catalunya. Amb l'objectiu de posar en valor la seua saviesa, commemorar el 900 aniversari de la seua mort i, alhora, llençar un missatge de pau, concòrdia i convivència en un món actual ple de guerres, Tortosa serà una de les vuit ciutats catalanes i valencianes que celebraran l'Any Abu Bakr al-Turtuxí durant aquest 2026.

Abu Bakr al-Turtuxí (Tortosa 1059-Alexandria 1126) és un referent en la poesia i la filosofia andalusia i va destacar per la seua obra *Siraj al-Muluk* (*Llanterna dels Prínceps*). Els actes que es preparen per aquest 2026 responen, a més de fomentar la cultura, a la voluntat «de treballar per la pau i contra l'odi», en paraules del músic i escriptor Arturo Gaya, responsable de la Casa de la Jota, que n'organitza el programa, amb el suport de l'Ajuntament de Tortosa i de la Generalitat de Catalunya. «Abu Bakr va llençar uns missatges que avui

**El primer dels actes
serà demà divendres,
per commemorar
el Dia de la Poesia**

estan plens de vigència, com ara que «la guerra fa fàstic». També deia que «la meua família és tothom que tingue enteniment», ha exemplificat el músic.

Tant l'alcaldeessa de Tortosa, Mar Lleixà, com el primer tinent d'alcaldia i regidor de Cultura, Jordi Jordan, han agraït la iniciativa de la Casa de la Jota, amb un programa «que va més enllà de la nostra ciutat». «Aquesta és una proposta plena de vigència per contribuir als valors de pau, concòrdia i civilització», ha declarat en aquest sentit l'alcaldeessa Lleixà.

Al barri de Ferreries ja hi ha un carrer dedicat a la seua figura. FOTO: JOAN REVILLAS

El primer acte a Tortosa serà aquest divendres, 20 de març, a les set del vespre, al Palau Oliver de Boteller, organitzat pels serveis territorials de Cultura de la Generalitat. Serà un acte per commemorar el Dia Mundial de la Poesia, sota el títol «Veus mediterrànies: d'al-Turtuxí a Blai Bonet», i que unirà el centenari del poeta i novel·lista mallorquí Blai Bonet amb els 900 anys de la mort del poeta i intel·lectual tortosí. L'acte així mateix commemorarà el centenari del naixement de Manuel Pérez Bonfill i es farà un recital de poemes de Zoraida Burgos i Albert Aragònès. També hi haurà l'actuació musical d'Arturo Gaya amb altres músics.

El gruix dels actes, al setembre
El gruix dels actes començaran el 17 de setembre amb la conferència 'La Turtuxa d'Abu Bakr', a càrrec de Joan Negre, director de l'Escola d'Estudis Àrabs de Granada. L'endemà, 18 de setembre, hi haurà la inauguració de l'exposició 'Abu Bakr al-Turtuxí 1126-2026', amb set panells obra de l'il·lustrador roquetenc Ignasi

CONTEXT L'intel·lectual musulmà més rellevant nascut a Catalunya

Abu Bakr va ser escriptor, jurista i pensador. Pertanyent a una família de savis religiosos, es va formar en el regne de taifes de Saragossa. Després de cursar estudis a altres ciutats, va abandonar al-Andalus l'any 1083, viatjant per Egipte, Síria i l'Iraq. El seu itinerari va ser el següent: va passar per Alexandria i per Antioquia, es va dirigir a l'Iraq, on va estudiar a Bagdad, Basora i Wasit entre els anys 1084-1087 i en aquell darrer any va fer el pelegrinatge a la Meca. Es va dirigir a continuació a Síria/Palestina, on va residir a Jerusalem i Damasc. Finalment va marxar a Egipte, establint-se a Alexandria el 1097, on es va dedicar a l'ensenyament amb gran èxit.

Blanch dedicats a cadascuna de les temàtiques que va tractar Abu Bakr, a més d'una xerrada del filòleg Miquel Àngel Llorenç, que ha adaptat els seus textos a la mètrica catalana. El 19 de setembre, el mateix Gaya cantarà a Abu Bakr al-Turtuxí a partir de textos adaptats per Llorenç, amb el concert 'Ets tan pobre que només tens diners' (un títol extret, en part, d'una expressió del mateix poeta).

El 24 de setembre es projectarà el documental 'Abu Bakr de Tortosa / 900 anys de la seva mort / Ningú no és profeta a la seva terra', amb l'assistència del director i músic Pedro Burruézo. Finalment, per al 25 de setembre s'ha organitzat una jornada antiracista amb una conferència i una taula rodona sobre racisme, memòria i islamofòbia. A més, es faran activitats a les escoles, rutines i visites guiades a la ciutat.

A banda de Tortosa, també s'hi sumen als actes Balaguer, l'Estartit, Alcanar, Benifallet, Cornudella de Montsant, Barcelona i Morrellà, i falta per concretar la participació de Lleida.